

Tommelfingerregler for stavelsesdeling

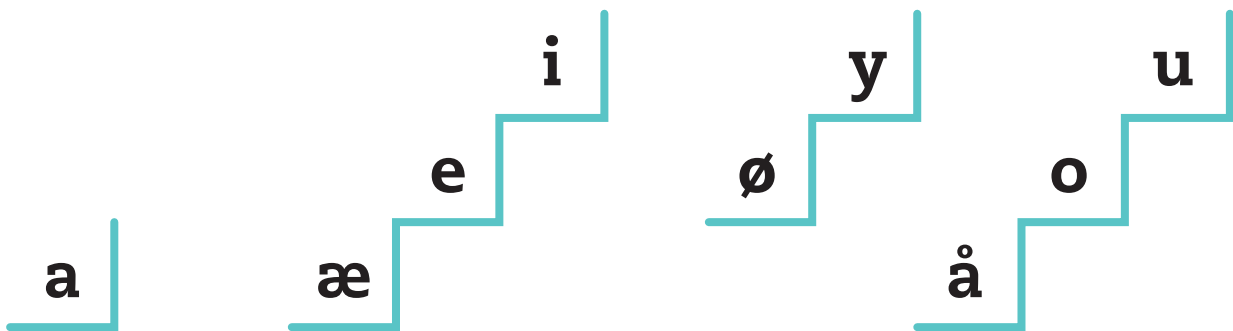
- Man deler altid mellem to vokaler
F.eks. *Mi-a*
- Man deler altid mellem to konsonanter
F.eks. *vil-le*
- Ved tre konsonanter deles oftere mellem anden og tredje konsonant
F.eks. *førs-te* *spurg-te* *vend-te*
- Ved vokal-konsonant-vokal deles før konsonanter
F.eks. *A-li*
- Man må som regel ikke dele mellem *sp*, *st* og *sk*, medmindre der er tale om sammensatte ord, der deles mellem rødderne
F.eks. *hus-tag* *bord-skåner*

Vokaltrappen – En hjælp, når vokalen efterfølges af flere konsonanter

Når du skal læse:

1. Stil dig på vokalens trin
2. Gå et skridt ned
3. Prøv at læse med denne vokal.

Når du skal stave:

1. Stil dig på vokalens trin
2. Gå et skridt op
3. Prøv at skrive med denne vokal.

Almindelige forstavelser og afledninger

Forstavelser	Ordets kerne	Afledninger
an-		
be-		-dom
for-		-else
fore-		-hed
gen-		-som
mis-		-lig
u-		-ning
und-		-sel
van-		-skab

Bøjninger: -er, -ende, -e, -ede mv.

Oversigt over de mest almindelige rimfamilier

a å e ø o i u y æ

at år ej øje op ink ur yde ær

and ed ød ok ind uk yr ænke

ar em ov ik ug ynge

ank old ige und

ang ot ild

ord

om

De 500 hyppigste ord (a)

	Læse	Skrive		Læse	Skrive		Læse	Skrive
og			også			bliver		
i			vil			mange		
at			noget			må		
det			da			hele		
er			sin			lige		
en			nu			andre		
på			selv			igen		
til			hvor			hendes		
med			eller			hvis		
af			efter			se		
ikke			sagde			gang		
var			ind			dag		
for			ville			blive		
der			meget			os		
den			år			nok		
de			skulle			lille		
jeg			hende			bare		
han			dem			her		
som			hans			går		
har			når			dig		
et			have			alt		
så			siger			uden		
om			været			under		
sig			hvad			sit		
hun			min			kommer		
havde			få			store		
kan			to			siden		
men			godt			aldrig		
fra			kom			tid		
ved			mere			anden		
vi			alle			før		
mig			lidt			tilbage		
skal			gik			første		
ud			fik			blevet		
kunne			mod			ingen		
man			kun			gå		
du			ned			andet		
ham			end			fordi		
blev			sammen			får		
op			helt			denne		
være			deres			komme		
over			jo			gøre		

De 500 hyppigste ord (b)

	Læse	Skrive		Læse	Skrive		Læse	Skrive
sine			stadig			gerne		
samme			dette			tale		
nogle			omkring			væk		
mand			mine			små		
mens			børn			vel		
sådan			mennesker			folk		
stod			hvordan			del		
altid			dog			ny		
nogen			inden			dage		
mellem			vores			gav		
sidste			arbejde			længere		
måtte			liv			hovedet		
tog			først			bedre		
frem			både			taget		
endnu			sted			kommet		
hen			danske			vej		
måske			lå			ude		
fået			set			ligger		
sige			tror			mener		
hjem			finde			alligevel		
mor			måde			stille		
nye			Danmark			ret		
gennem			kr.			fire		
tre			langt			give		
ser			heller			hvert		
hos			holdt			altså		
par			vidste			ting		
flere			længe			eneste		
tage			allerede			videre		
gør			begyndte			sagt		
står			spurgte			mest		
gamle			god			gået		
næsten			din			verden		
hver			holde			tager		
stor			side			én		
hinanden			tiden			senere		
rundt			gange			egen		
ad			bag			grund		
mit			øjne			derfor		
sad			ene			penge		
gjorde			unge			gjort		
far			haft			alene		

De 500 hyppigste ord (c)

	Læse	Skrive		Læse	Skrive		Læse	Skrive
satte			større			fortalte		
disse			plads			lyst		
ord			snart			let		
tænkte			fem			rigtig		
fald			morgen			lov		
ellers			stort			hånden		
synes			svarede			faktisk		
aften			barn			hvem		
næste			svært			ligesom		
pludselig			holder			død		
sidder			stå			hvorfor		
gode			vejen			bange		
inde			blandt			trak		
ganske			kort			problemer		
netop			København			kender		
mindre			lod			stykke		
slet			fortæller			muligt		
hånd			selvfølgelig			forbi		
hurtigt			ansigt			rigtigt		
begge			byen			samtidig		
foran			livet			sætte		
ja			følte			hus		
giver			nemlig			glad		
vist			klar			møde		
ikke			lange			indtil		
slags			lang			vand		
tidligere			lave			ofte		
døren			kroner			måneder		
fandt			tænke			sidst		
øjeblik			kone			løb		
pige			sat			fleste		
fast			mænd			hvide		
stedet			dansk			klare		
høre			fortælle			givet		
lagde			hørte			tro		
blot			bedste			forskellige		
øjnene			forhold			stemme		
lade			intet			slog		
igennem			virkelig			kvinde		
engang			huset			syv		
vide			bruge			nyt		
imod			hjemme			mærke		

De 500 hyppigste ord (d)

	Læse	Skrive		Læse	Skrive		Læse	Skrive
vendte			leve			sidde		
timer			sætter			steder		
syntes			hjælp			ældre		
brug			hår			ca.		
sikkert			bl.a.			imellem		
kendte			især			land		
bordet			trods			mente		
række			nej			krop		
dagen			egne			løbet		
midt			fri			menneske		
rejste			største			enkelt		
navn			fuld			følge		
helst			oppe			hørt		
kørte			hedder			minutter		
sagen			hjælpe			forstå		
gammel			hårdt			forældre		
spørgsmål			bil			mulighed		
sker			egentlig			tidspunkt		
hænder			f.eks.			gulvet		
hører			klart			lejlighed		
naturligvis			samt			søn		
troede			eget			direkte		
fundet			seks			fortsatte		
lagt			sikker			lide		
tæt			nede			glæde		
ønsker			øvrigt			tvivl		
al			tøj			procent		
lys			bestemt			blik		
mindst			finder			manden		
højt			nåede			lød		
sorte			viser			politiet		
faldt			familie			seng		
ben			ung			dit		
døde			piger			dér		
tænker			straks			hverken		
landet			føler			øje		
dengang			natten			bilen		
talte			skete			foto		
køre			endelig					
venner			uge					
viste			forbindelse					
skyld			langsomt					

Progression for flydende læsning

Trin 1

Ikke flydende læsning

Eleven læser først og fremmest *ord for ord*. Nogle gange forekommer tre- og fire-ordsformuleringer, men disse er sjældne. Han/hun bevarer ikke en meningsfuld sætningsopbygning.

Trin 2

Ikke flydende læsning

Eleven læser først og fremmest i *to-ordsenheder* med nogle tre- eller fire-ordsgrupperinger. Men han/hun bevarer ikke en meningsfuld sætningsopbygning. Læsning ord for ord kan forekomme.

Trin 3

Begyndende flydende læsning

Eleven læser først og fremmest op i *tre- eller fire-ordsenheder*. Nogle gange kan mindre enheder forekomme, men størstedelen af det læste bevarer forfatterens sætningsopbygning. En sporadisk eller ingen udtryksfuld betoning er til stede.

Trin 4

Næsten flydende læsning

Eleven læser op i *store, meningsfulde enheder*. Selvom der er nogle gentagelser og afvigelser fra teksten, distraherer disse små læsefejl ikke fra den overordnede struktur i historien.

Trin 5

Overfladisk flydende læsning

Eleven læser *hurtigt og sikkert* op, men oplæsningen er også præget af en lidt 'bevidstløs' gengivelse af teksten.

Eleven har delvis kontrol over læsetempoet, men det er ikke nødvendigvis tegn på god læseforståelse

Eleven læser hele teksten med udtryksfuld betoning, hvor der er varierende rytme, lydstryke, pauser mv.

Trin 6

Bevidst flydende læsning

Eleven læser op med *god forståelse for hele teksten*. Derfor har eleven hele tiden kontrol over læsetempoet.

Eleven læser hele teksten op med levende udtryksfuld betoning, hvor der er varierende rytme, lydstryke, pauser mv.

Der er tegn på personlige fortolkninger af teksten. Der er indimellem øjenkontakt med tilhørerne.

Trin 7

Dybtegående flydende læsning

Eleven udviser en fortræffelig forståelse af indholdet og kontrol over læsetempoet samt har overskud til personlige overvejelser og konstruktion af nye fortolkninger via sin prosodi og tydelig artikulation.

Eleven har udviklet en metakognition, så hun/han kan regulere styrker og svagheder.

Eleven kan håndtere ekstrem feedback og kan holde en tilbagvendende øjenkontakt med tilhørerne.

Evaluering af oplæsning – enkel

Navn: _____

Dato: _____

		Lav score					Høj score					
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1. Hastighed	For hurtigt eller for langsomt	man										Tilpas tempo
		tirs										
		ons										
		tors										
		fre										
2. Stemme	Oplæsning uden betoning	man										Oplæsning med betoning
		tirs										
		ons										
		tors										
		fre										
3. Punktum	Springer over punktum	man										Bruger punktum
		tirs										
		ons										
		tors										
		fre										
4. Lydstyrke	Svag stemme	man										Tydelig og tilpas stemme
		tirs										
		ons										
		tors										
		fre										
5. Læsefejl	Mange læsefejl	man										Ingen læsefejl, skal ikke begynde forfra på ord
		tirs										
		ons										
		tors										
		fre										

Evaluering af oplæsning

Navn: _____

Dato: _____

Mål: Jeg vil gerne forbedre punkt: _____**Sværhedsgrad af tekst:** Lix _____ eller: Jeg synes, den er nem tilpas svær

		Lav score					Høj score					
		1	2	3	4	5	6	7	8	9		
1. Hastighed	For hurtigt eller for langsomt	man										Tilpas tempo
		tirs										
		ons										
		tors										
		fre										
2. Intonation	Læses monotont og hakkende – mangler sætningsmelodi	man										Udtryksfuld, med betoning og tryk på de rigtige ord
		tirs										
		ons										
		tors										
		fre										
3. Punktum, komma, spørgsmåltegn, udråbstegn	Springer tegn over	man										Bruger tegn
		tirs										
		ons										
		tors										
		fre										
4. Lydstyrke	Svag, utydelig stemme	man										Stærk, klar, tilpas stemme
		tirs										
		ons										
		tors										
		fre										
5. Læsefejl	Der fejllæses, rettes fejl og genlæses.	man										Ingen læsefejl, skal ikke begynde forfra på ord
		tirs										
		ons										
		tors										
		fre										

Fejllæste ord: _____

KOPIARK 9

Oversigt over lyttere

Navn på lytter:	Tekst:	Jeg synes, teksten er:	Antal gange teksten blev øvet før oplæsning:	Lytteren scorede min betoning som:	Kommentarer/gode råd, mht. f.eks.: Lydstyrke Læsehastighed Fejlleste ord Var det spændende og medrivende at lytte til historien?
		☐ Nem ☐ Tilpas ☐ Svær		Svag God 1 2 3 4 5	
		☐ Nem ☐ Tilpas ☐ Svær		Svag God 1 2 3 4 5	
		☐ Nem ☐ Tilpas ☐ Svær		Svag God 1 2 3 4 5	
		☐ Nem ☐ Tilpas ☐ Svær		Svag God 1 2 3 4 5	

Hvordan bliver jeg en god læsemakker?

- Sid tæt på hinanden, og læs med lydstyrke 3.
- Følg med i teksten hele tiden ved at pege i din egen tekst.
- Tal på en rar måde. Det hjælper ikke din makker, hvis du lyder irriteret eller træt.
- Ved læsefejl: Vent med at rette, vær tålmodig
 - hjælp så med det rigtige ord.
- Kald på læreren, hvis der er ord, ingen af jer forstår eller kan læse.

Læsehastigheder for oplæsning og stillelæsning

	Alderssvarende tekst/fagtekst
2. klasse	100/60 ord pr. minut
4. klasse	150/100 ord pr. minut
6. klasse	200/140 ord pr. minut
9. klasse	250/170 ord pr. minut

Skema 5.1 Rettesnor for udvikling af læsehastigheder fra *Fælles Mål 2009* (stillelæsning)

Klassetrin	Efterår	Vinter	Forår
1			30-90
2	30-80	50-100	70-130
3	50-110	70-120	80-140
4	70-120	80-130	90-140
5	80-130	90-140	110-150
6	90-140	100-150	110-160
7	100-150	110-160	120-170
8	110-160	120-180	130-180

Skema 5.2 Forventet antal oplæste ord pr. minut

Godt på vej mod flydende læsning	80 ord pr. minut
Flydende læsning	100 ord pr. minut
Flot flydende læsning	120 ord pr. minut

Skema 5.4 Tommelfingermål for oplæsning. Til elevbrug fra 2. klasse

Log over den direkte vurdering af en elev

Navn: _____

Alderssvarende tekst:

Klassertrin:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Dato:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Læsehastighed (ord/minut):

200																			
180																			
160																			
140																			
120																			
100																			
80																			
60																			
40																			
20																			

Fejl

Antal:

Rigtigheds-
procent:

$$\frac{\text{Antal fejl} \times 100}{\text{antal ord}} = \text{fejlprocent. Derefter } 100 \text{ minus afrundet fejlprocent} = \text{rigtighedsprocent}$$

Lærerlog: Klassens score i flydende læsning

Prosodi										Hastighed								
Elevenavn	Dato/årstal	Trin	Dato/årstal	Trin	Dato/årstal	Trin	Dato/årstal	Trin	Kommentarer	Dato/årstal	Antal rigtige ord pr. minut/ fejl	Dato/årstal	Antal rigtige ord pr. minut/ fejl	Dato/årstal	Antal rigtige ord pr. minut/ fejl	Dato/årstal	Antal rigtige ord pr. minut/ fejl	Kommentarer
1																		
2																		
3																		
4																		
5																		
6																		
7																		
8																		
9																		
10																		
11																		
12																		
13																		
14																		
15																		
16																		
17																		
18																		
19																		
20																		
21																		
22																		
23																		
24																		
25																		
26																		
27																		
28																		

Udvikling af læsehastighed. Elevskema

Navn: _____ **Klasse:** _____

Dato:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

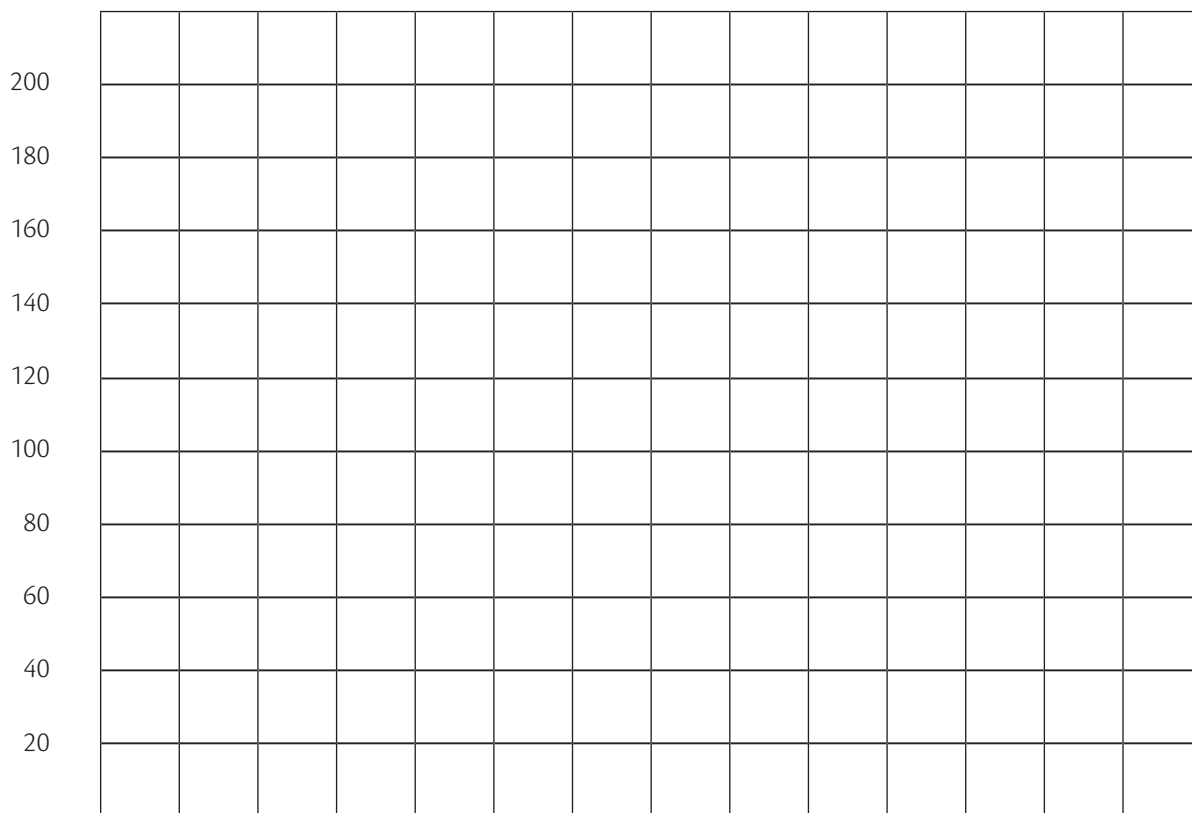
Tekstens lixtal:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Tekstens sværhedsgrad:

☐ Let	☐ Let	☐ Let	☐ Let	☐ Let	☐ Let	☐ Let	☐ Let	☐ Let	☐ Let	☐ Let	☐ Let	☐ Let	☐ Let	☐ Let
☐ Tilpas	☐ Tilpas	☐ Tilpas	☐ Tilpas	☐ Tilpas	☐ Tilpas	☐ Tilpas	☐ Tilpas	☐ Tilpas	☐ Tilpas	☐ Tilpas	☐ Tilpas	☐ Tilpas	☐ Tilpas	☐ Tilpas
☐ Svær	☐ Svær	☐ Svær	☐ Svær	☐ Svær	☐ Svær	☐ Svær	☐ Svær	☐ Svær	☐ Svær	☐ Svær	☐ Svær	☐ Svær	☐ Svær	☐ Svær

Læsehastighed (ord/minut):

Antal fejl:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Navn: _____

Dato: _____

Alderssvarende tekst – 2. klasse**Prinsessen med de tolv par guldsko**

Der var engang en ung mand, som gik ud i verden for at prøve lykken. På vejen mødte han en gammel mand. Den gamle mand spurgte, om han kunne få penge.

 Opvarmning

– Penge har jeg ikke, sagde den unge mand. Men jeg vil dele min mad med dig. Og det gjorde han.

13

20

Da de havde spist, sagde den gamle mand:

28

– Du skal have tak, fordi du delte din mad med mig. Her har du en stok og en kugle. Når du holder stokken foran dig, bliver du usynlig. Og når du slår til kuglen, vil den vise dig vej.

43

56

67

Den unge mand gik efter kuglen, og snart kom han til en stor by. Her så der mærkeligt ud. På byens mur kunne han se en masse menneskehoveder. Han fik at vide, at den gamle konge var meget ked af det. Hver nat sled prinsessen nemlig 12 par guldsko. Kongen ville nu give prinsessen og det halve kongerige til den, der kunne finde ud af, hvordan det gik til. Men kunne han ikke finde ud af det, blev han halshugget.

82

95

108

119

132

147

148

Antal ord pr. minut: _____

Fejl: _____

(Uddrag fra Lena Bülow-Olsen, Susanne Kjær Harms, Vibeke Skaarup (2000):
Tid til dansk. Fart på. Læsebog 2. klasse. Alinea)

Afsluttende alderssvarende tekst – 2. klasse

Navn: _____

Dato: _____

(Repetér kort indholdet af uddraget på kopiark 15, inden oplæsning begynder)

Fortsettelse af Prinsessen med de tolv par guldsko

Den unge mand fik lyst til at prøve lykken. Han gik op på slottet. I tre nætter skulle han sove i prinsessens værelse. Hvis han ikke kunne finde ud af noget, skulle han halshugges.

} Opvarmning

Den første nat sov han, og den anden nat sov han. Men den tredje nat lod han bare som om, han sov. Så hørte han en stemme sige:	15
– Sover han?	28
– Ja, vist sover han, sagde prinsessen.	30
Men en hvidklædt pige kom hen til hans seng og sagde:	36
– Jeg vil alligevel prøve, om han sover.	47
Så stak hun ham i hælen med en guldnål. Men den unge mand lå helt stille. Prinsessen hjalp nu med at flytte sengen, og straks kom en trappe til syne.	54
– Har du skoene? sagde den hvidklædte pige.	69
– Ja, vist har jeg skoene, sagde prinsessen.	82
Og sammen gik de ned ad trappen.	84
Den unge mand tog sin stok og sin kugle. Nu var han usynlig, og han gik efter prinsessen og den hvidklædte pige. De gik og de gik. Først kom de gennem en sølvskov.	91
– Jeg synes, der er nogen efter os, sagde prinsessen.	98
– Det er bare vinden, sagde den hvidklædte pige.	105
	120
	133
	138
	147
	155

Antal ord pr. minut: _____

Fejl: _____

(Uddrag fra Lena Bülow-Olsen, Susanne Kjær Harms, Vibeke Skaarup (2000): *Tid til dansk. Fart på. Læsebog 2. klasse. Alinea*)

Navn: _____

Dato: _____

Alderssvarende tekst – 3. klasse**Halloween**

Næste dag gik fru Olsen og Tilla i byen. Tilla blev bundet fast til en krog mens fru Olsen gik på indkøb. Det havde den ikke noget imod. Den havde nemlig fundet ud af at den bare skulle sætte sig ned og se ud som om den var meget ked af det.

} Opvarmning

Så kom der straks nogen hen og begyndte at snakke med den og	13
klappe den over det hele. Og så lagde den sig ned, trillede om på	27
ryggen og lod sig klappe og ae – bag ørerne, i skægget og på maven.	41
Da Tilla var blevet klappet af fire voksne og fem børn, kom fru	54
Olsen ud igen. Hun bar på to tunge poser. Den ene var meget tung selv	69
om der kun var en eneste ting i den – et kæmpestort, gult græskar.	82
– Kom så, Tilla. Du må gå uden snor, for jeg har jo kun to hænder.	97
Så, gå så pænt ... nej, Tilla, kom så her ... gå pænt ... bliv her ...	110
Det tog sin tid, men de kom hjem med de tunge poser, og så fik fru	126
Olsen rigtig travlt. Fru Olsen gik straks i gang med at skære i det	140
store græskar. Hun skar takker hele vejen rundt og løftede et låg af.	153
Så udhulede hun græskarret med en stor ske. Hun gravede og	164
gravede, mens Tilla sad og ventede på at der faldt noget på gulvet	177
som den kunne snuse til.	182
– Sikke meget gult kød der er i sådan et græskar. Jeg kunne da vist	196
bage mange tærter af alt det kød. Men jeg laver kun en, for jeg ved	211
slet ikke hvordan den smager.	216

Antal ord pr. minut: _____

Fejl: _____

(Uddrag fra Jan Evald Johansen & Jytte Nørgaard (2004):
Godt på vej 3. Læsebog. Gyldendal)

Afsluttende alderssvarende tekst – 3. klasse

Navn: _____

Dato: _____

(Fortsættelse af *Halloween*. Repeter kort uddraget på kopiark 17, inden oplæsning begynder).

Hele næste dag havde fru Olsen meget travlt. Hun lavede breve til Anna, Otto og Nazli. Hun lavede tærte af det gule græskarkød. Hun pyntede sin stue med flagermus, spøgelser og edderkopper.

} Opvarmning

Så tog hun en dåse hun havde købt, og sprøjtede edderkoppespind ud over det hele. Tilla gøede hver gang hun trykkede på dåsen, men så fik den et sprøjt edderkoppespind på halen og forsvandt med et hyl under sofaen. Men der fik den ikke lov til at ligge ret længe. Nu skulle den nemlig klædes ud til Halloween. Stakkels Tilla! På hovedet fik den bundet en stor, ulækker edderkop af plastik. På hundesnoren satte fru Olsen en hel masse flagermus af lakrids – og så gik de ellers ud med breve. Foran Ottos dør stak fru Olsen et brev i munden på Tilla. Hun ringede på og gemte sig i mørket ved siden af døren. Da Otto lukkede op, så han derfor kun en gravhund med en edderkop på hovedet, med flagermus op ad snoren og et brev i munden. 12
12
26
38
53
64
75
89
103
117
130
139
153
165
171
182
196
210
224
229

Antal ord pr. minut: _____

Fejl: _____

(Uddrag fra Jan Evald Johansen & Jytte Nørgaard (2004):
Godt på vej 3. Læsebog. Gyldendal)

Navn: _____

Dato: _____

Alderssvarende tekst – 4. klasse

Børn vokser om natten. De opdager det ikke, for det er mørkt, når de gror. Desuden vokser de kun et lille bitte stykke hver nat. Men de vokser og bliver større for hver nat, der går. Når mørket falder på, og børn ligger og sover sødt i deres senge, er der nogen, der går rundt fra hus til hus og vander børnene med en grøn vandkande.

Opvarmning

Det er meget sjældent, at der er nogen, der opdager det. Men det sker dog, at der er nogen, der taber vandkanden ned i hovedet på et sovende barn. De fleste børn bliver forskrækkede og tror, det er et spøgelse. Nogle børn er begyndt at sove med cykelhjelme på. For en sikkerheds skyld. En meget mørk nat for ikke alt for længe siden gik det helt galt. En eller anden skulle netop til at vande et barn. Normalt plejer en lille stråle at være mere end rigeligt. Men en eller anden kom ved et uheld til at hælde næsten hele indholdet af vandkanden lige i hovedet på det meget sovende barn. Barnet blev vådt over det hele. De fleste børn ville nok vågne med et sæt og spørge, hvad der foregik. Og hvad det skulle forestille sådan at stå midt om natten med en grøn vandkande. Dette barn sov bare videre, som om intet var hændt. Det er meget mystisk. Barnet må have sovet meget tungt. Det vågnede overhovedet ikke. Men det groede. Det kan nok være, at det groede. Som natten gik, groede barnet helt ualmindeligt. Armene, benene, næsen, ørerne – alt voksede og voksede. Benene og armene og resten af kroppen voksede ud af sengen. Barnet sov stadig og vågnede ikke, før moderen kom ind for at vække det. ”Der kan du se, sagde moderen. ”Det betaler sig at spise op, så bliver man stor og stærk. Og se så at komme op.

27

51

78

105

131

157

180

200

226

244

Antal ord pr. minut: _____

Fejl: _____

Afsluttende alderssvarende tekst – 4. klasse

Navn: _____

Dato: _____

(Et stykke længere inde i historien *Det længste barn*. Barnet er kommet hen til skolen, og inspektøren taler med barnet. Repeter kort uddraget på kopiark 19, inden oplæsning begynder).

– Det må jeg nok sige, sagde inspektøren. – Det kan nok være, at du har spist op. Men selv om du spiser op, kan du ikke komme i skole. Vi underviser ikke børn, der er for lange. Vi har ikke plads til dem her på skolen, og desuden skal børn være mindre end voksne. Børn skal være de mindste. Sådan er reglerne!

Opvarmning

Enten må du finde en skole, der underviser lange børn, eller også må du få den størrelse, børn skal have. Og så skal du ikke bryde dig om at komme for sent. Sådan er reglerne også!

28

Det ualmindeligt lange barn, der i mellemtiden var blevet endnu længere, vidste ikke, at børn kunne blive for lange til at gå i skole. I stedet gik det sig en tur. Det måtte lange børn gerne, så vidt det vidste.

46

76

Imens det gik, voksede det stadig. Voksede og voksede. Og da det fik set sig om, havde det næsen i en sky. Det havde det aldrig prøvet før.

104

– Hvad skal du her med næsen i min sky, spurgte en engel, der sad og nød udsigten.

121

– Jeg går bare rundt og vokser.

– Hvor lang havde du tænkt dig at blive? spurgte englen.

137

– Jeg ved det ikke, sagde det lange barn.

– Vi kan desværre ikke have dig rendende rundt i vores skyer, sagde englen. – Jorden er til mennesker, og skyerne er vores. Og det gælder også mennesker, der er meget lange. Og dermed også dig. Desværre, men sådan er reglerne. Det er jer mennesker, der har opfundet dem.

157

180

Det meget lange barn gik forsigtigt videre. Men inden det fik set sig endnu mere om, gik det med stjernerne om ørerne. Så lang var det lange barn blevet.

205

221

Antal ord pr. minut: _____

Fejl: _____

Navn: _____

Dato: _____

Alderssvarende tekst – 6. klasse

Intro:

Aleks er 14 år og bor med sin familie på et flygtningecenter i Sverige. Han tænker tilbage på sine oplevelser.

I et andet land

Mørket, der omsluttede ham, følte næsten fysisk. Han forsøgte at bevæge sig, forsøgte at rejse sig op, men noget holdt hans hænder og fødder fast. Han lå på siden med kinden mod jorden. Der lugtede af jord, fugtig jord. Men den velkendte duft bar også noget andet med sig; et svagt strejf af metal. En anden befandt sig lige ved siden af, men drengen vidste ikke hvem det var, vidste ikke om det var ven eller fjende.

 Opvarmning

Han kunne høre hurtige åndedrag, og han mærkede tydeligt et andet menneskes nærvær. Han forsøgte at tale, men noget – et stykke tape eller en hånd – dækkede hans mund og forhindrede det. Måske var det ikke bare drengen der var bundet og kneblet. Så hørtes skridt. Han vendte hovedet, mærkede at det gjorde ondt i kinden. Smalle stråler af dagslys fandt vej ind gennem sprækkerne mellem de ujævne brædder i væggen. Silhuetterne af dem der nærmede sig, brød lysets spil. Åndedrættet hos den anden var standset. Alt var spændt venten, og drengen syntes at han kunne høre sine egne hjerteslag. Og så skelnede han stemmerne fra mændene på den anden side af væggen.	29
”Hvor mange er der?”	58
”To, tror jeg. Eller tre. Jeg ved det ikke.”	85
”Hvor længe har de ventet?”	112
”Siden i går aftes.”	125
Nogen lo.	134
”Så er de nok ved at være parate, tror du ikke?”	147
De lirkede et øjeblik med hængelåsen; lyden af metal mod metal blev forstærket i mørket, og drengen følte en stigende uro. Så blev døren pludselig slået op på vid gab, og det stærke dagslys kastede sig som et levende væsen over de indespærrede og blindede dem et stykke tid. Drengen forsøgte endnu en gang at slippe fri, men presset omkring håndleddene og anklerne blev stærkere jo mere han anstrengte sig. Så blev det mørkere, og han kunne igen åbne øjnene.	179
	207
	227

Antal ord pr. minut: _____

Fejl: _____

(Uddrag fra Håkon Lindquist: 'I et andet land'. I Cecilie Bogh, Niels Hartmann & Joy Lieberkind (2010): *Pegasus. Læsebog 6*. Gyldendal)

Afsluttende alderssvarende tekst – 6. klasse

Navn: _____

Dato: _____

(Fortsættelse af historien *I et andet land*. Repeter kort indholdet af uddraget på kopiark 23, inden oplæsning begynder.)

I et andet land

Han greb fat om drengens hage og ruskede ham. Drengen mærkede hvordan jorden hang fast i nakkehåret. Efter en tid løsnedes det hårde greb, og manden trak sin hånd nedad; først blidt, næsten som et kærtegn. Drengen mærkede vægten af den store håndflade mod struben, umiddelbart efter de hårde fingerspidsers tryk på siden af halsen.

}
Opvarmning

Så lo manden igen.

”Splejset: er du også. Bleg og splejset. Sikke en svækling! Jeg kunne knække halsen på dig så let som ingenting.” 19

Og trykket fra hans hånd voksede. Drengen forsøgte at slippe løs, men den anden var så meget større, så meget stærkere. Han kunne ikke få vejret. Det begyndte at flimre for øjnene, og han orkede ikke længere at kæmpe imod. I stedet forsøgte han – til trods for 40

den voksende panik der nu begyndte at føles uudholdelig – at overbevise sig selv om 72

at det totale mørke, den totale tomhed som snart ville overmande ham, ikke ville være 101

farlig, ikke ville være skræmmende. Måske ville det ligefrem føles skønt, befriende.

Men det sortnede aldrig for hans øjne. I stedet eksploderede hans omgivelser og hans 126

hoved i en pludselig kaskade af lys. Det sidste han hørte, var en mærkelig knitrende lyd.

Aleks satte sig brat op i sengen og hev efter vejret. Det bløde tæppe var snoet om benene, 160

og hans ene fod sov. En bevægelse i øjenkrogen fangede hans opmærksomhed. Han

drejede hovedet. Ved et af vinduerne i den anden side af sovesalen stod en af de andre 190

flygtninge, en lille, spinkel midaldrende kvinde.

”Undskyld! Jeg mistede grebet,” mumlede hun forlegent og pegede på rullegardinet 207

oven over vinduet. ”Det rullede så hurtigt op.”

Han trak tæppet op og nikkede tavst. Så lagde han sig tilbage og lukkede øjnene. Pulsen 231

dunkede stadig i tindingerne, og det gjorde ondt da han prøvede at synke. Det føltes som

om mandens hånd stadig greb om hans hals. Han var tvunget til igen at åbne øjnene, til 264

igen at se.

Antal ord pr. minut: _____

Fejl: _____

(Uddrag fra Håkon Lindquist: 'I et andet land'. I Cecilie Bogh, Niels Hartmann & Joy Lieberkind (2010): *Pegasus. Læsebog 6*. Gyldendal)

Tekst til gentaget læsning

Sværhedsgrad/lix: 5

Dit eget mål, før du læser: _____ ord pr. minut

Det er sommer. Mor og far står i haven.	9	”Jubi,” råber Bo.	102
De har købt et nyt telt. Nu har de sat det op.	21	Han glæder sig.	105
”Se, Bo,” siger mor. Bo løber hen til teltet.	30	Lidt efter kommer Line.	109
Han ser ind i det. ”Må jeg sove her i nat?”	41	Så går de ud i teltet	115
”Vil du sove alene?” siger mor.	47	Bo og Line leger.	119
Bo tænker sig om. Det er mørkt	54	De leger længe.	122
om natten. Der er ingen lys.	60	Så bliver det mørkt.	126
Nej, han vil ikke sove alene.	66	”Jeg henter en lygte,”	130
Så får Bo en ide. Han ser på mor	75	siger Bo.	132
”Må jeg sove sammen med Line?”	81	Bo finder lygten.	135
”Ja, det må du,” siger mor. Så ringer hun	90	Han finder også en bog.	140
til Lines mor. Line må gerne sove hos Bo.	99	Så løber han ud til Line.	146

1.

Antal ord pr. minut _____

Fejl _____

2. Øves hjemme:

Antal ord pr. minut _____

Fejl _____

3.

Antal ord pr. minut _____

Fejl _____

4. Ekstra:

Antal ord pr. minut _____

Fejl _____

Tekst til gentaget læsning

Sværhedsgrad/lix: 5

Dit eget mål, før du læser: _____ ord pr. minut

Line er på ferie	4	Pjevs er vild.	61
hos morfar.	6	Han kommer hver dag.	65
I dag vil de to hygge sig.	13	Så får han lidt kød	70
Morfar varmer kakao.	16	og en sjat fløde.	74
Line har bagt en kage.	21	Pjevs elsker fløde”.	77
”Se dér, Line!”	24	Line hælder fløde	80
Morfar peger ud i haven.	29	op i en skål.	84
”Dér kommer Pjevs.”	32	Det skal piskes	87
En hvid kat lister	36	til skum. Og så	91
hen til huset.	39	skal det lægges	94
”Har du fået kat, morfar?”	44	på den fine kage.	98
Morfar ler.	46	”Du, morfar!	100
Nej, Line.	48	Nu kommer det værste.	104
Det er ikke min kat.	53	Jeg hader at piske fløde.	109
Jeg kalder ham bare Pjevs.	58	Det tager så lang tid.	114

1.

Antal ord pr. minut _____

Fejl _____

2. Øves hjemme:

Antal ord pr. minut _____

Fejl _____

3.

Antal ord pr. minut _____

Fejl _____

4. Ekstra:

Antal ord pr. minut _____

Fejl _____

(Uddrag fra Per Østergaard (2005): *Ih altså, morfar!* Gyldendal)

Tekst til gentaget læsning

Sværhedsgrad/lix: 6

Dit eget mål, før du læser: _____ ord pr. minut

Der er mange hunde.	4	og giver Olav et klap.	68
Og en masse folk.	8	”Kom, siger Tobias.	71
”Se de store hunde,”	12	”Han skal ikke sige,	75
siger Tobias.	14	at Bobo er for lille.	80
”Lad os gå over til dem.”	20	Vi går over til de små	86
Bobo løber ind under	24	hunde.”	87
en meget stor hund.	28	De går over til de små hunde.	94
Den meget store hund	32	En af dem gø’r meget højt.	100
snuser til Bobo.	35	”Gå væk med jeres hund,”	105
”Det er en meget sød hund,	41	siger en dame.	108
I har,”	43	”Fido er ikke vant til store hunde.	115
siger en mand.	46	Den bliver nervøs.”	118
”Men den er alt for lille.	52	Tobias og Lykke går.	122
Se Olav her.	55	”Øv”, siger Tobias.	125
Så stor skal en hund være!”	61	”Bobo er enten for stor	130
Manden griner	63	eller for lille.”	133

1.
Antal ord pr. minut _____

Fejl _____

2. Øves hjemme:
Antal ord pr. minut _____

Fejl _____

3.
Antal ord pr. minut _____

Fejl _____

4. Ekstra:
Antal ord pr. minut _____

Fejl _____

Tekst til gentaget læsning

Sværhedsgrad/lix: 7

Dit eget mål, før du læser: _____ ord pr. minut

Palles far vækker Palle. ”Vågn op, Palle. Det er søndag.	10
Vi skal ud at fiske.” Palle sætter sig op i sengen.	21
Han gnider sine øjne. Så står han ud af sengen.	31
Palle går ind i stuen. Far har travlt med at pakke.	42
”God morgen, Palle. Se, solen skinner.	48
Det bliver skønt at fiske. Spis nu din mad.	57
Så pakker jeg bilen.” Palles far i højt humør.	66
”Har du set min hat? Er den ikke flot?	75
Der sidder alle vores kroge.” Så kører vi, Palle.	84
Fiskene venter.” Palles far starter bilen.	90
Den går i gang med to små hop. Palle er vågen nu.	102
Han glæder sig til at komme ud at fiske.	111
”Jeg har lånt en båd,” siger far.” Vi skal til søs.	122

1.

Antal ord pr. minut _____

Fejl _____

2. Øves hjemme:

Antal ord pr. minut _____

Fejl _____

3.

Antal ord pr. minut _____

Fejl _____

4. Ekstra:

Antal ord pr. minut _____

Fejl _____

(Uddrag fra Jørn Jensen (2001): *Palle på fisketur*. Alrune)

Tekst til gentaget læsning

Sværhedsgrad/lix: 9

Dit eget mål, før du læser: _____ ord pr. minut

Far bærer Liv hele vejen hjem.	6
Hendes tøj er ikke blevet tørt.	12
Hun har stadig de store bukser på.	19
Mor bærer Livs isbjørn.	23
Den er blevet helt tør nu.	29
Bo kører trillebøren med de andre dyr.	36
”Pas godt på mine dyr, Bo!” Liv ler.	44
”Det var godt, jeg tog dem med.	51
Ellers havde I ikke fundet mig.	57
Og så havde heksen måske spist mig.”	64
Det var ellers en sød heks,” siger far.	72
”Hvor havde du gemt dine tøjdyr?”	78
Så fortæller Liv, hvor dyrene var.	84
Bo bliver lidt sur. ”Hvad skal jeg så sove i?” siger han.	92 96
”Far og jeg tager ind til byen,” siger mor.	105
”Vi køber en ny til dig. Vi har heller ikke noget mad.” Så kører far og mor.	116 122
Selv om Bo er lidt sur, vil han godt lege med Liv.	134

1.
Antal ord pr. minut _____
Fejl _____

2. Øves hjemme:
Antal ord pr. minut _____
Fejl _____

3.
Antal ord pr. minut _____
Fejl _____

4. Ekstra:
Antal ord pr. minut _____
Fejl _____

Tekst til gentaget læsning

Sværhedsgrad/lix: 9

Dit eget mål, før du læser: _____ ord pr. minut

Da Emil vågner, ved han ikke, hvor han er. Hvorfor ligger han på gulvet?	8 14	”God morgen, god morgen,” lyder det henne fra døren.	96 100
Han ser sig om. Det ligner morfars stue.	22	Der står morfar og ser ud, som han plejer.	108 109
Dér er hans klaver. Og dér er bordet.	30		
Så husker Emil det.	34		
Morfar og han skulle danse.	39	”Hvordan er du kommet op?” snøfter Emil.	115 116
Og så faldt morfar i tæppet.	45		
Emil gisper, da han tænker på det.	52	”Jeg trak mig op på knæ ved hjælp af stolen,” siger morfar.	124 128
Og hvad så?	55	Og så gik det helt af sig selv.”	136
Morfar kunne ikke rejse sig.	60		
De måtte sove på gulvet.	65		
Men hvor er morfar nu?	70	Emil kan ikke rigtig fatte, at morfar er kommet op at stå.	143 148
Emil ser sig om. ”Morfar!” kalder han.	77	Han har endda redt sit hår og fået hår-vand i.	156 158
Intet svar. Tænk, hvis nogen har hentet morfar!	84 85		
”Morfar,” græder Emil. ”Kom så, morfar...”	90 91	Så ringer det på døren. ”Oj oj,” siger morfar.	166 167
		”Det er nok Inger!” Han går ud i gangen.	171 176

1.

Antal ord pr. minut _____

Fejl _____

2. Øves hjemme:

Antal ord pr. minut _____

Fejl _____

3.

Antal ord pr. minut _____

Fejl _____

4. Ekstra:

Antal ord pr. minut _____

Fejl _____

(Uddrag fra Anna-Karin Eurelius (1998): *Emil og morfar*. Gyldendal)

Tekst til gentaget læsning

Sværhedsgrad/lix: 10

Dit eget mål, før du læser: _____ ord pr. minut

Far var blevet færdig med huset. Og nu skulle de fire små	12
gæs ind i det. Far krøb ind i huset med kassen. Vi andre	25
krøb efter. ”Vi skal være deres mor,” sagde mor. ”Derfor	35
skal de lære os at kende.” Far tog de små gæs op af	48
kassen. ”Man skal passe på, når man tager om dem. Når	59
de er så små, har de et blødt skelet.” Far havde hængt en	72
varmelampe op. De små gæs løb ind under den. Lidt	82
efter kom de hen til os. Vi gav dem lidt foder. Og så	95
vaskede vi dem i lunkent vand.	101
Da jeg den aften lå i min seng, kunne jeg ikke falde i	114
søvn. Jeg tænkte på vores gæs. Mon de kunne klare sig?	125
Mon de savnede deres mor? Og mon far og mor ville	136
slagte dem til jul?	140
Næste morgen stod jeg tidligt op. Jeg gik ud i haven for	152
at se til vores gæs. De lå i en klump under lampen. De var	166
fint gule nu. Hvor var de søde!	173

1.
Antal ord pr. minut _____

Fejl _____

2. Øves hjemme:
Antal ord pr. minut _____

Fejl _____

3.
Antal ord pr. minut _____

Fejl _____

4. Ekstra:
Antal ord pr. minut _____

Fejl _____

Tekst til gentaget læsning

Sværhedsgrad/lix: 11

Dit eget mål, før du læser: _____ ord pr. minut

”Hvor er du, Jonas?” kalder hans mor.	7
”Du skal i skole.”	11
”52,” siger Jonas for sig selv. Han skriver 52 i sin dag-bog. Hver morgen tæller han sin puls. Nu er den nede på 52. Det er rigtig godt. Så er han i form.	26
”Jeg kommer nu,” siger han. ”Jeg skulle lige måle min puls.”	44
”Du bliver skør af al den træning,” siger hans mor.	55
”Vel gør jeg ej,” griner Jonas. ”Jeg kommer i form.”	65
Jonas spiser sin morgenmad. Han tænker på træning i aften. De skal køre bakketræning.	75
Der plejer Viktor at være bedst. Men måske kan han slå Viktor nu.	88
Jonas tager sin taske. ”Hej,” råber han. ”Jeg kører nu.”	89
Der er to kilometer til skolen. Dem plejer han at køre som let træning.	102
I dag overhaler han Emma. Hun er sød, så han sætter farten ned. De følges ad det det sidste stykke til skolen.	112
”Du kører for hurtigt,” puster hun, da de når skolen. ”Det er ikke et cykel-løb. Man skal kunne snakke sammen.”	126
”Du må se at komme i form,” griner Jonas. I det samme kommer Mads, hans bedste ven. ”52,” siger Jonas. ”Min puls er 52. Jeg er ved at være i form.”	142
Mads hoster. ”Bare det var mig,” siger han. ”Jeg har været forkølet i lang tid.”	148
”Kommer du til træning i aften?” spørger Jonas. ”Vi skal køre bakker.”	163
	168
	183
	199
	214
	226

1.
Antal ord pr. minut _____

Fejl _____

2. Øves hjemme:
Antal ord pr. minut _____

Fejl _____

3.
Antal ord pr. minut _____

Fejl _____

4. Ekstra:
Antal ord pr. minut _____

Fejl _____

(Uddrag fra Jørn Jensen (2004): *Jonas i top-form*. Alinea)

Tekst til gentaget læsning

Sværhedsgrad/lix: 11

Dit eget mål, før du læser: _____ ord pr. minut

Nede i gangen er der mørkt og meget uhyggeligt. Martin står lidt	12
på det sidste trin og skæver til den gamle frakke. Den ligner et gråt	26
spøgelse.	27
Martin vil skynde sig ud i solen. Så ser han det! Den gamle frakke	41
rører på sig. Han lukker øjnene. Han kan mærke, at han bliver dårlig.	54
Måske er han svimmel af sult, så han ser syner? Han fik ikke noget at	69
spise i går aftes. Og i dag har han heller ikke fået noget. Han har hørt,	85
at man kan blive tosset af sult.	92
Martin åbner øjnene igen. Han har ikke set forkert. Den gamle frakke	104
bevæger sig virkelig.	107
Martin vil flygte, men står som limet til gulvet. Så ser han noget	120
mere. Nede under den gamle frakke er der et par ben. Med bukser på!	134
Og de er helt tynde og har små fødder. Martin rømmer sig. Så siger	148
han med høj røst: "Hvem dér?"	154
Den gamle frakke åbner sig, og et hoved titter frem. Håret er sort og	168
pjusket, og det lille ansigt ligner en kats.	176

1.
Antal ord pr. minut _____

Fejl _____

2. Øves hjemme:
Antal ord pr. minut _____

Fejl _____

3.
Antal ord pr. minut _____

Fejl _____

4. Ekstra:
Antal ord pr. minut _____

Fejl _____

Tekst til gentaget læsning

Sværhedsgrad/lix: 12

Dit eget mål, før du læser: _____ ord pr. minut

Rikke er med sin far til et møde.	
Hun ville helst være fri, men hendes mor er ikke hjemme, så hun skulle med sin far.	20
Hendes far holder møde med en masse mænd.	33
De snakker om bier. De har nemlig bier alle sammen.	
Hendes fars bier bor i nogle små huse ude på en mark.	55
Hele sommeren flyver bierne rundt og samler nektar fra blomster.	
Når de har samlet rigtig meget nektar, så tager hendes far det.	77
Han laver honning af det. Og når sommeren er forbi, er deres kælder fyldt af små bølter med honning.	96
Det smager godt, synes Rikke. Men det er ikke sjovt at høre dem snakke om det.	112
Rikke gaber højt. Så lader hun sig glide ned under bordet.	
Hun sidder lidt og kigger på de mange ben, der stikker ud under dugen. Så ser hun, at døren til gangen står åben.	135
Rikke kryber langs alle benene helt ud på gangen. Hun lukker døren stille efter sig.	157
Det er en flot gang. Der er en trappe og en masse blomster.	174
Nogle af dem er meget store.	
Det giver genlyd i gangen, når hun går.	188

1.
Antal ord pr. minut _____
Fejl _____

2. Øves hjemme:
Antal ord pr. minut _____
Fejl _____

3.
Antal ord pr. minut _____
Fejl _____

4. Ekstra:
Antal ord pr. minut _____
Fejl _____

(Uddrag fra Jørn Jensen (1996): *Det sidste stik*. Alinea)

Tekst til gentaget læsning

Sværhedsgrad/lix: 16

Dit eget mål, før du læser: _____ ord pr. minut

Grum havde så travlt med at holde udkig efter børn, at han slet ikke så sælgeren. Han	17	Foran hans dør stod en mand med hat og kuffert.	126
sad i sit vindue og så ud over legepladsen.		Det var en dørsælger, sådan én der går rundt og sælger ting. Ikke døre, selvfølgelig,	141
Den var tom. Der var ingen på vippen,	34	men alt muligt andet.	
ingen i gyngen og ingen, der sloges i sandkassen.	43	Støvsugere eller bøger om dyr.	150
Der var ikke en unge i miles omkreds. Der var næsten for stille.	56	Eller ting, der let går itu.	
”Hvor er de unger?” tænkte Grum ærgerligt.		De ringer på hos folk og vil prakke dem noget på. Altså sælge noget, som man ikke	165
”Jeg trænger til nogen at true.”	69	har brug for.	176
Men fra alle haver hørtes kun solsorte.		Denne sælger solgte små flasker med noget i, der hed Fusk. Men hvem står og	191
Ingen barnehyl.	78	mangler en flaske Fusk?	
Ingen hvin og larm.		Grum gjorde i al fald ikke.	201
Vejen var tom. ”Mystisk,” tænkte Grum.	88	Han ville smække sin dør i. Men	
Netop da ringede det på hans dør.		sælgeren fik en fod indenfor.	213
”Æv,” sagde Grum. ”Har man aldrig fred?”	103		
Men siden der ingen unger var, kunne han lige så godt lukke op.	116		

1.

Antal ord pr. minut _____

Fejl _____

2. Øves hjemme:

Antal ord pr. minut _____

Fejl _____

3.

Antal ord pr. minut _____

Fejl _____

4. Ekstra:

Antal ord pr. minut _____

Fejl _____

Sådan gør du: Fremstilling af tekstuddrag

Find og kopier et tekstuddrag. Kopier denne skabelon, klip ud og lim fast på tekstuddraget.

Sværhedsgrad/lix: _____

Dit eget mål, før du læser: _____ ord pr. minut

1.
Antal ord pr. minut _____

Fejl _____

2. Øves hjemme:
Antal ord pr. minut _____

Fejl _____

3.
Antal ord pr. minut _____

Fejl _____

4. Ekstra:
Antal ord pr. minut _____

Fejl _____

